

ЯМБУРЕНКО Т. С., студент, НТУ «ХПІ», м. Харків
ЧЕРЕПАНОВА В.О., проф., НТУ «ХПІ», м. Харків

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ОПЛАТА ПРАЦІ»

Оплата праці являє собою один з основних факторів соціально - економічного життя кожної країни, колективу, людини. Вона є основним джерелом доходів для переважної більшості працівників, а це значить, що представляє собою потужний стимул підвищення результативності праці та продуктивності.

В законі України Про оплату праці надається таке визначення поняття «заробітна плата» як винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу[1].

Як соціально-економічна категорія оплата праці відображає протилежність інтересів найманого працівника і роботодавця в їх відносинах з приводу виконання працівником роботи. Для працівника заробітна плата - головна і основна частина його особистого доходу, засіб відтворення його як носія здібностей до праці та члена суспільства. Для роботодавця оплата праці працівників - це завжди витрата на робочу силу як задіяний у виробничому процесі ресурс. Інтерес роботодавця полягає в мінімізації витрат на робочу силу в розрахунку на одиницю виробленої продукції. В результаті роботодавець прагне використовувати працівника протягом робочого часу при обумовленій оплаті за одиницю цього часу.[2].

Розглядаючи сутність поняття заробітна плата, перш за все слід мати на увазі, що воно використовується стосовно до осіб, які працюють за наймом і отримують за свою працю винагороду в заздалегідь обумовленому розмірі.

В економічній літературі даються різні визначення заробітної плати, проаналізувавши які можна виділити два основні підходи до визначення її сутності.

Відповідно до першого підходу виділяють критерій розгляду сутності заробітної плати як основної форми розподілу по праці. З цієї позиції заробітна плата постає як особистий трудовий дохід працівника, який визначається за кількістю та якістю праці.

Другий підхід полягає в розгляді заробітної плати як грошового вираження вартості або ціни робочої сили.

Розглядаючи оплату праці справедливо визначити тільки частину оплати праці, яка стосується виплат стимулюючого характеру, інша ж частина оплати праці - це його ціна.

На підставі узагальнення розглянутих теоретичних підходів до трактування поняття «заробітна плата» визначено власне, як особисті доходи працівників, які забезпечують відтворення їх робочої сили, є основною частиною життєвих засобів трудящих, і залежать від трудового вкладу в діяльність підприємства.

Таким чином, оплата праці являє собою сукупність відносин, що виникають між працівником і роботодавцем, в результаті яких працівник отримує компенсацію за витрачений їм в процесі виробництва продукції праця.

Список літератури: 1. Закон України Про оплату праці (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 17, ст.121) 2. Завельскій М. Г. Економіка і соціологія праці: Курс лекцій. - М.: Видавництво «Логос», 2002.-208с.